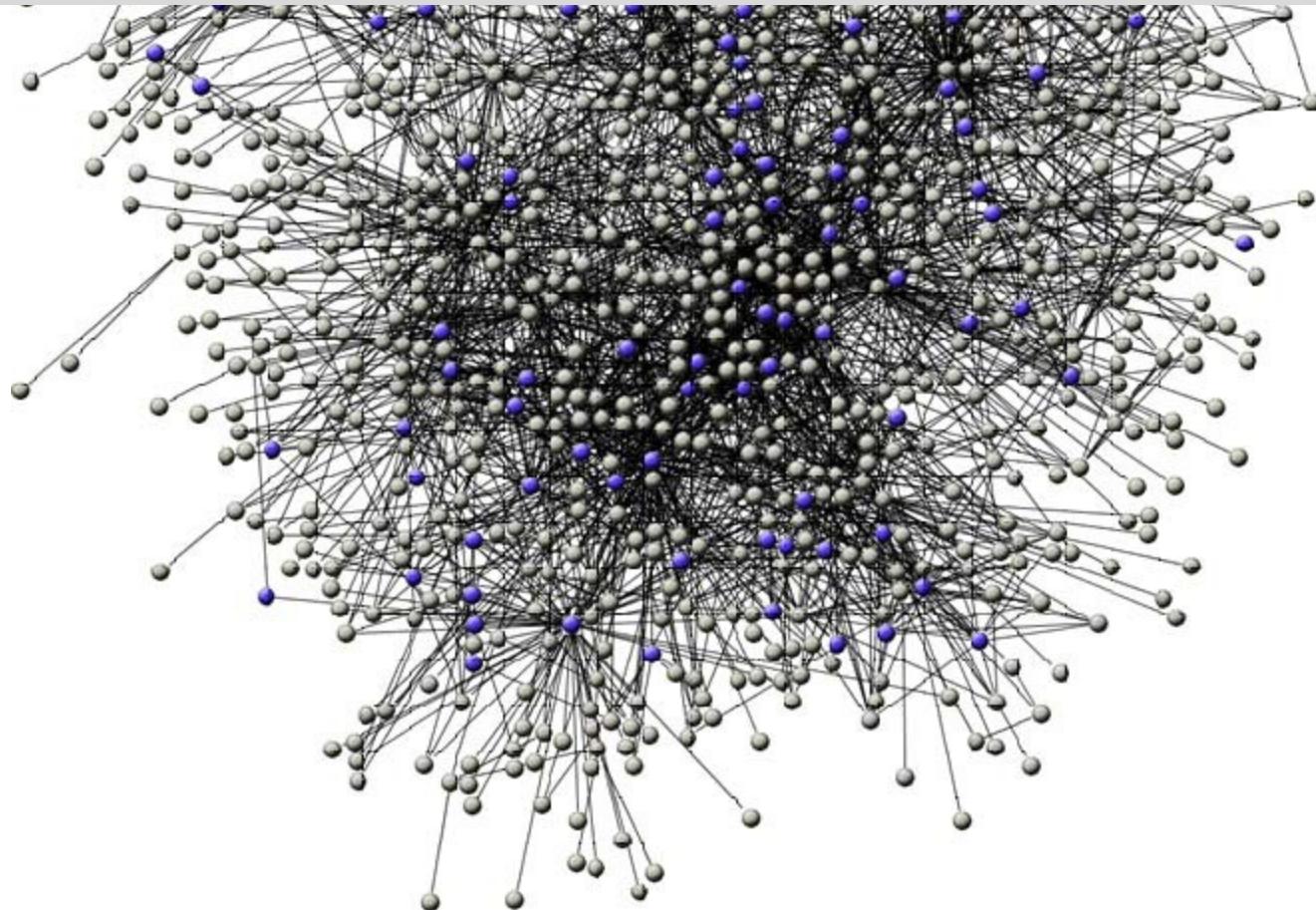

Filozofické uvažování o viru

Koncepty sítě a nákazy

- Sociolog Manuel Castells - The Information Age: Economy, Society and Culture (trilogie)
- Sítě organizují veškeré naše činnosti – konstituují novou podobu naší společnosti
- industriální společnost se proměnila na společnost sítí, v níž má zásadní postavení informace

- Síťová společnost – přenos informace chápán skrze koncepty nákazy a sítě
- Tony D. Sampson – kniha – Virality: Contagion Theory in the Age of Networks
- Lidé se obávají všudypřítomné konektivity
- Po síti se šíří také silné emoce

Příklad – Steven Soderbergh – Contagion (2011)

<https://www.youtube.com/watch?v=8MZ0Sv2JBS8>

Filozofická reflexe pojmu síť a nákaza v 19. st. -

Gabriel Tarde

- využívání pojmu sítě a nákazy již od 19. století v sociologii a epidemiologii
- Pojmy nákazy a sítě představují dva hlavní pojmy v Tardeho teoretickém díle
- Tarde se snažil objasnit společenský proces nápodoby, vysvětlit, jak probíhá vznik a šíření inovací a odhalit, jak funguje sociální vliv

- Teorie vzniku a šíření invence
- Invence vzniká jako řešení nějakého problému
- Tři aspekty šíření:
 - 1. Opakování
 - 2. Opozice
 - 3. Adaptace

Jean Baudrillard – dva odlišné pohledy na virus

- **První perspektiva (pozitivní)**
- Počítačové viry symbolizují selhání našeho zdánlivě dokonalého společenského systému
- Virus jako prostředek pro narušení simulace, v níž žijeme

- **Druhá perspektiva (negativní)**
- Virální objekty – dochází k virtualizaci všech objektů a jejich masivnímu šíření
- V moderní společnosti se všechny objekty stávají virálními
- Virus je symptomem světa, v němž vládne uniformita

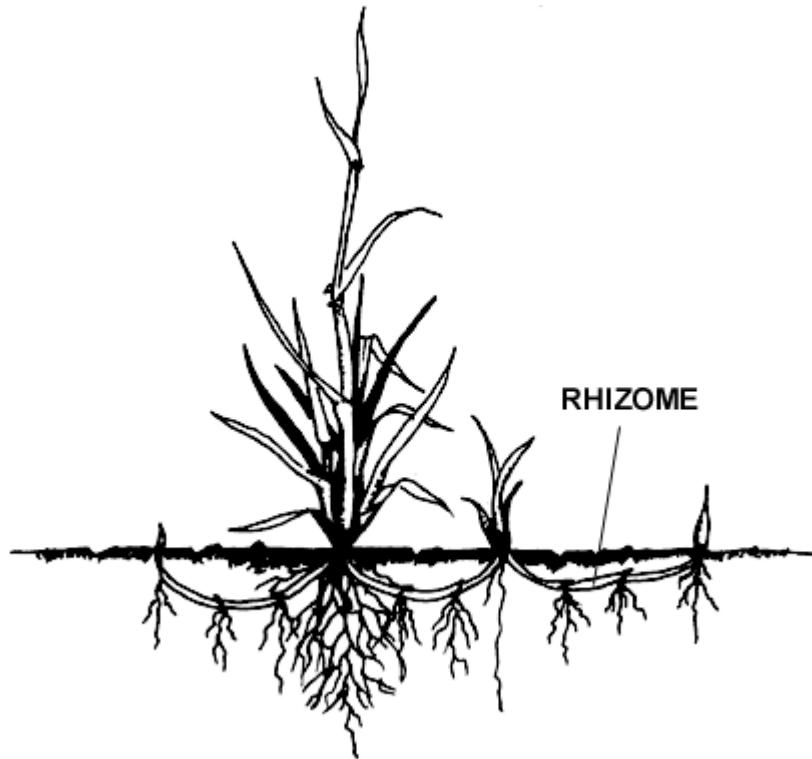
Slavoj Žižek – Poušť reálna

- Viry představují zdroj úzkosti z narušení ustaveného rádu
- Příklad filmu Matrix
- <https://www.youtube.com/watch?v=aIIDyMrCaH8>

Gilles Deleuze a Felix Guattari

- Rhizomatické myšlení Arborescentní myšlení

- Oba pojmy formulovány v knize Tisíc plošin (1980)
- **Arborescentní myšlení** – binární opozice, veškeré vědění vyrůstá z jednoho kořene
- Důsledek - opakování stejných obrazů, myšlenek a metafor
- Logika a řád, který omezuje poznávání a vytváření nového, odlišného, cizího

- **Rhizomatické myšlení**
- Propojení různých stylů myšlení (ekonomie, politika, umění)
- libovolný bod rhizomu může a musí být spojen s kterýmkoliv jiným
- Multiplicitní - neustále se šíří směrem ven a spojují se s neznámým

- „Bud'te multiplicitami! Kreslete linii, a nikdy ne bod! Rychlost proměňuje bod v linii!“ Bud'te rychlí, i když stojíte na místě! Linie štěstí, linie boků, linie úniku. Neprobouzejte v sobě Generála! Dost pravých idejí, prostě mít ideu (Godard). Mějte krátké ideje. Tvořte mapy, a ne fotografie nebo kresby. Bud'te Růžovým panterem (nepatří do žádného stabilního diskurzu, je svůj), a vaše lásky budou jako vosa a orchidej, kočka a pavián., – Tisíc plošin

- **Jak Deleuze a Guattari přemýšlí o viru**
- virus může uniknout a přesunout se do buněk zcela jiného druhu a přenést sem "genetické informace" pocházející od prvního hostitele
- Spojuje nás s jinými živými organismy
- Virus tvůrcem vztahů mezi odlišnými entitami
 - funguje jako rhizom

Actor-network theory (ANT)

- teorie, která vznikla na poli Science and Technology Studies (STS)
- tvůrci – Bruno Latour, Michel Callon, John Law
- Vymezení vůči klasické sociologii – Émile Durkheim
- Navrhuje objektivní výzkum sociálních faktů, které existují mimo jedince, utlačují ho a determinují jeho jednání (sociální třída, skupina, řád)

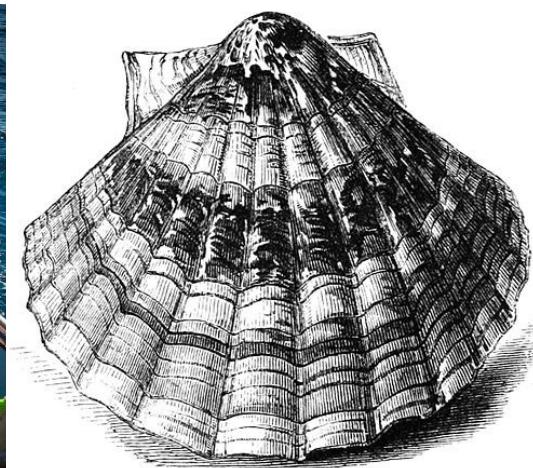
- Latour kritizuje toto pojetí sociologie
- Existuje zde síť aktérů, kteří se dostávají do vzájemných vztahů
- Tuto síť musíme zkoumat: jakým způsobem se vyvíjí, její dynamiku, role aktérů
- Každému aktérovi je dán prostor k vyjádření
- Není zde rozdíl mezi fyzickým a abstraktním
- empirická metafyzika

Michael Callon – Sociology of Translation

- Callon se zaměřuje na definování pojmu translace
- Předkládá čtyři fáze translace, kterými prichází každý aktér, který vstupuje do sítě
- Podrobný popis vzniku a vývoje sítě

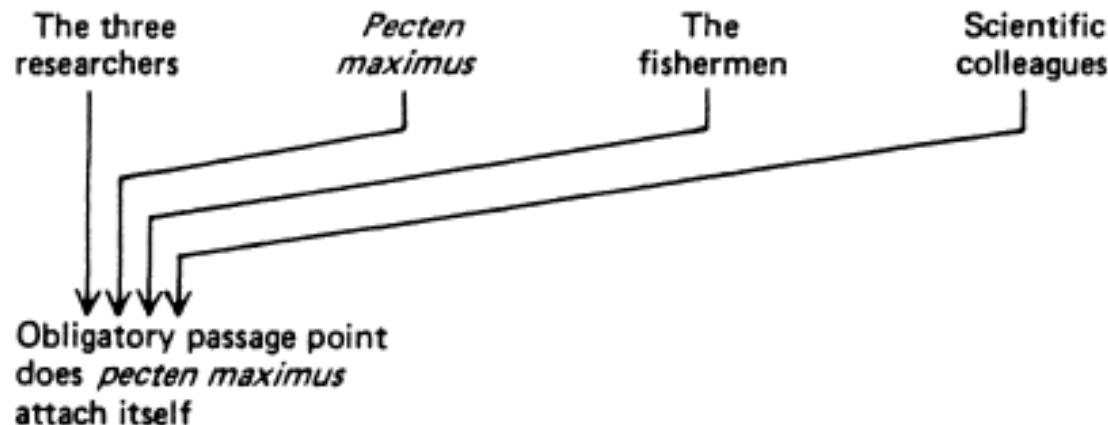
Sociology of Translation

- Konkrétní příklad ilustruje na problému s lovem hřebenatek, do jehož řešení bylo zapojeno několik aktérů

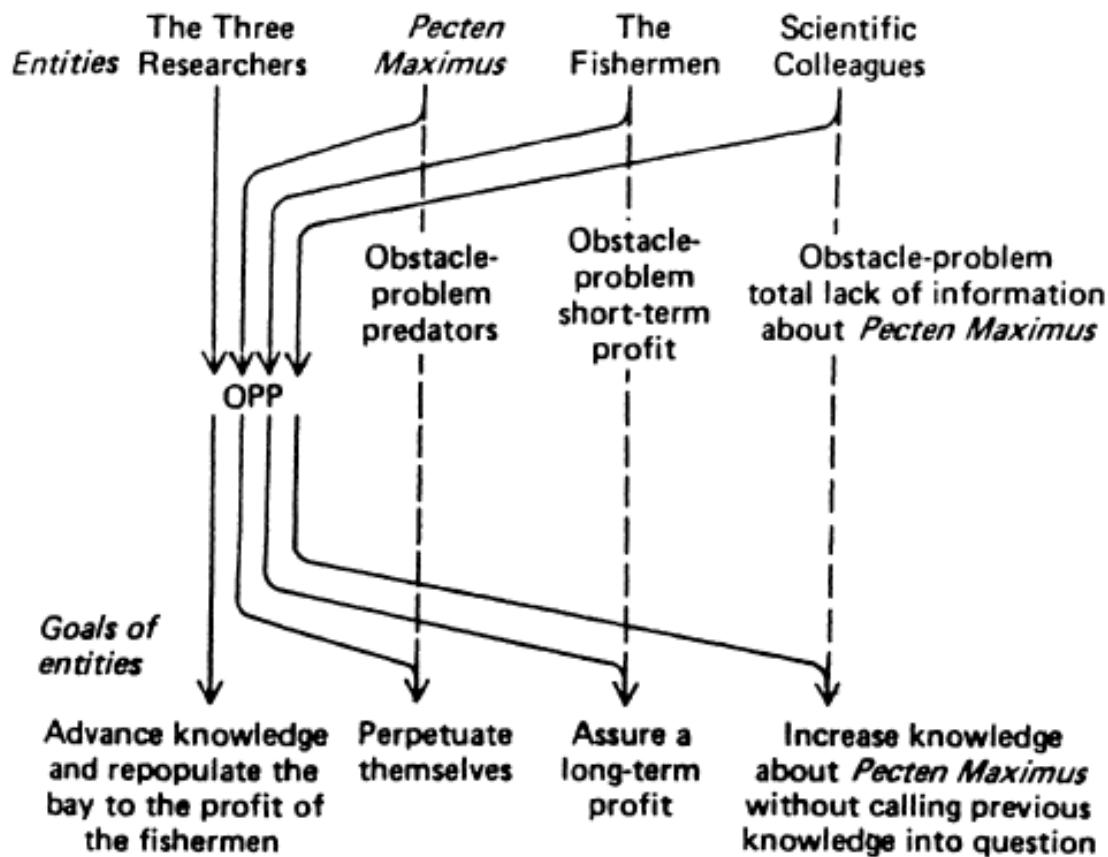

4 fáze

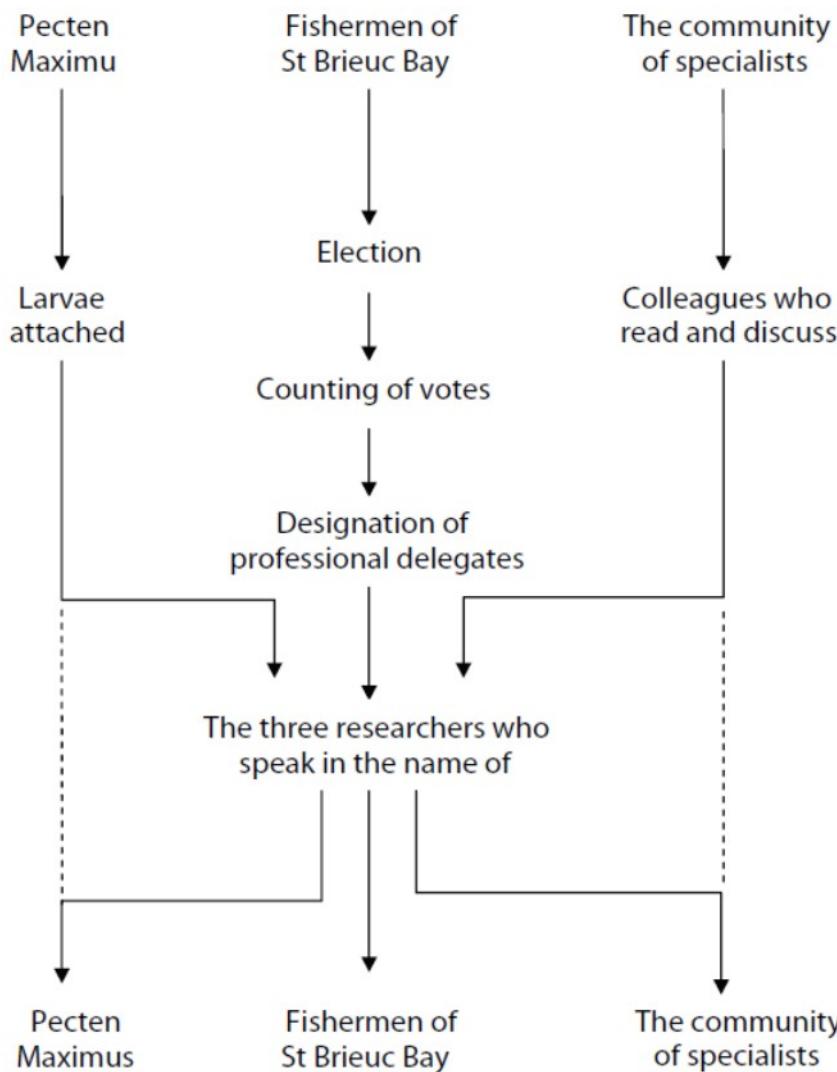
- 1. Identifikace aktérů, stanovení povinného průchozího bodu, definice cílů jednotlivých aktérů.

Cíle jednotlivých aktérů

- 2. Aktéři, jež byli identifikováni, jsou přesvědčováni, aby přijali své role
- 3. Testování rolí. Mobilizace aktérů. Výběr mluvčích.

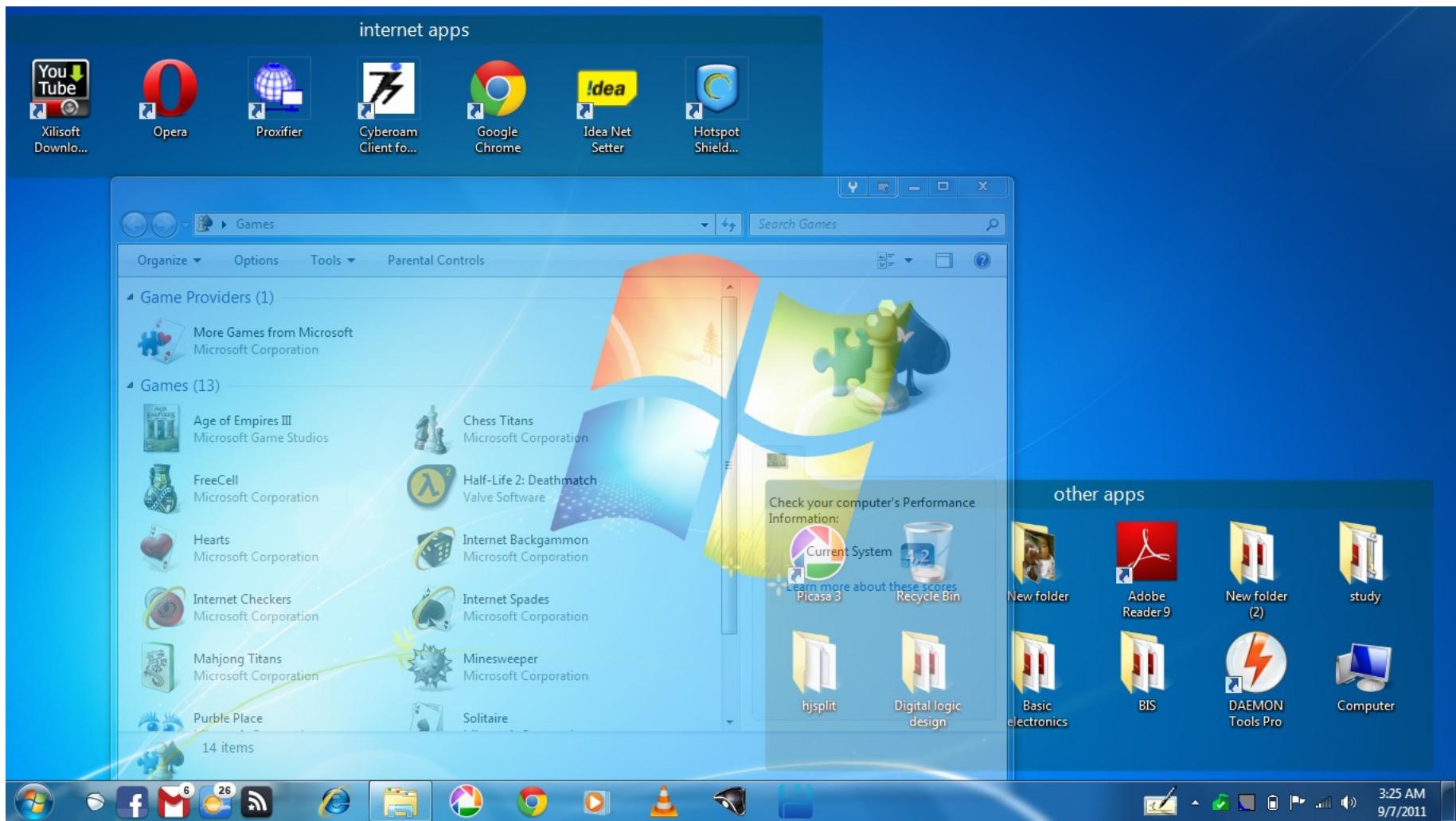
- 4. Spory mezi aktéry a zrady jednotlivých aktérů.
- Udržení sítě závisí na ochotě aktérů přijmout a hrát své role. Když odmítnou, síť se rozpadá.

ANT a její využití k výzkumu technologie (softwaru)

- technologie se podílí na naší konstrukci světa
- do technologického objektu vpisujeme určitý význam, záměr
- Technologie jsou aktivní objekty, které transformují, narušují a modifikují sociální vztahy

Praktický příklad analýzy – Windows Vista - GUI

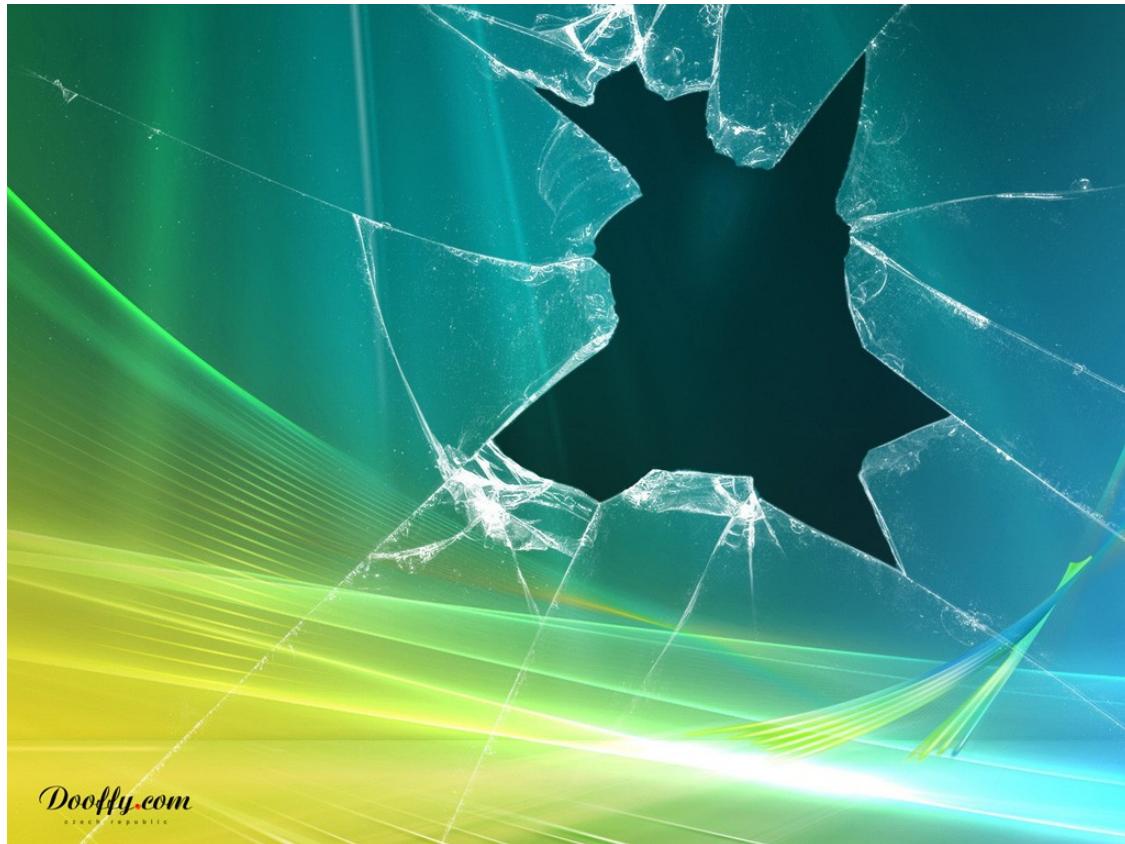
- Otázka proč systém nebyl úspěšný
- Zaměření na grafické uživatelské rozhraní Aero
<https://www.youtube.com/watch?v=sBbqGmY9FII>
- Windows vista součástí sítě rozmanitých aktérů – prodejci softwaru, procesory, grafické karty, uživatelé apod.
- Operační systém se měl stát symbolem budoucnosti

- Vynoření problémů při testování rolí – problematičtí aktéři - Intel a obchodníci
- Oba aktéři hájili své zájmy a muselo dojít ke kompromisu

- Selhání sítě však nakonec způsobil jiný aktér - zákazník

The Transscalar Architecture of COVID-19

Andrés Jaque & Ivan L. Munuera

- Zviditelnění sítě aktérů, která se utvořila kolem viru Covid-19

